

A Kúria a dr. Rácz János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pap Kálmán ügyvéd által képviselt Tatabánya Város Hivatásos Önkormányzati alperes ellen szolgálati idő kedvezményes számítása iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságnál 2.M.1013/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.030/2011/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.030/2011/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 1989. november 1-jétől állt szolgálati viszonyban az alperesnél, 1994. augusztus 1-jétől a ... Osztályon osztályvezetői beosztást látott el, készenléti, valamint veszélyességi pótlékban részesült.

A felperes a szolgálati panaszában, majd annak elutasítását követően előterjesztett keresetében a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 329.§ (1) bekezdés c) pontja, továbbá a végrehajtására kiadott 140/1996.(VIII.31.) Korm. rendelet (R.) 25. § (1) és (4) bekezdése alapján a szolgálati ideje kedvezményes 1,2-szeres szorzóval való számítását kérte 1996. szeptember 1. napjától.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság a 2.M.1013/2009/11. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes szolgálati idejét az alperes 1996. szeptember 1. napjától 1,2-szeres szorzóval köteles számítani. Kötelezte az alperest 25.000 forint perköltség megfizetésére és megállapította, hogy a 15.000 forint elsőfokú ítélet az állam

terhén marad.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában az R. 25. § (1) bekezdése, 23. § (1) bekezdése, továbbá az 1. számú melléklet 5. pontja alapján azt állapította meg, hogy a felperes - miután az 1/2003.(I.9.) BM rendelet szerint a II. vagy III. szintű riasztási fokozat elérésekor köteles volt vonulni, illetve a vonulásra készen kellett állnia - a napi szolgálatteljesítési idejének több mint 50 %-át pszichikai ártalom mellett töltötte. A felperes esetében az állandó készenléti helyzet folyamatosan fennállt, mert a pszichikai terhelés nem attól függött, hogy a gyakorlatban hány II.-es vagy III. fokozatú riasztáshoz kellett kivonulnia. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy a felperes szolgálatteljesítése során az R. 1. számú melléklet 5. pontja szerinti pszichikai ártalmak között végezte munkáját, ezért fokozottan veszélyes beosztásban eltöltött szolgálati idejét kedvezményes szolgálati idő számítása szerint rendelte beszámítani.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2.Mf.20.030/2011/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 7000 forint elsőfokú és 18.000 forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a peres felek egyéb költségeiket maguk kötelesek viselni.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes mint a ... Osztály osztályvezetője csak a II.-es vagy III.-as riasztási fokozat esetén volt köteles vonulni az 1/2003.(I.9.) BM rendelet 16.2., illetve 17.1. pontjai alapján. Munkaideje hivatali volt, ezért szolgálatteljesítési ideje több mint 50 %-át nem töltötte egészségkárosító kockázatok között. Nem annak volt jelentősége, hogy a felperes készenléti pótlékban részesült, hanem a következetes ítélkezési gyakorlat alapján azt kellett vizsgálni, hogy a beosztás szerinti szolgálatteljesítése milyen jellegű, amelyre a felperesnek volt bizonyítási kötelezettsége. Arra vonatkozóan peradat nem merült fel, hogy a felperes a hivatali idejének több mint 50 %-át egészségkárosító kockázatok között végezné, mert a fenti jogszabály értelmében az esetek 90 %-ában nem volt vonulási kötelezettsége.

Az a tény, hogy az elsőfokú riasztásoknál megjelenik, és mint előljáró körülnéz, érdeklődik - vonulási kötelezettség nélkül - a szolgálati idő számításánál nem vehető figyelembe. Megállapította, hogy arra vonatkozóan nem volt nyilvántartás, hogy a felperes hány alkalommal, milyen okból jelent meg, és megjelenése indokolt vagy indokolatlan volt-e az adott esetben. Mindezek miatt a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, ezért alaptalan volt az elsőfokú bíróság azon állásfoglalása, hogy a felperes a szolgálatteljesítése során

pszichikai ártalmak között végezte munkáját a napi szolgálatteljesítési idő több mint 50 %-ában függetlenül a vonulási kötelezettségétől.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelemnek helyt adó ítélet meghozatalát, továbbá az alperes ilyen irányú igénye esetén perköltség megállapítását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint nem megalapozott az elsőfokú bíróságnak az az állásfoglalása, hogy a felperes a szolgálatteljesítése során pszichikai ártalmak között végezte munkáját a napi szolgálatteljesítési idő több mint 50 %-ában függetlenül a vonulási kötelezettségétől, jogszabálysértő volt.

A készenléti pótlék megállapítását valamennyi, a felperesre vonatkozó személyi parancs tartalmazta, amely által a készenlét ténye elismertnek tekinthető. Megállapítható továbbá, hogy nemcsak a szolgálati idejét töltötte az R. 1. számú melléklet 5. pontjában megjelölt egészségkárosító kockázatok között, de ez a feltétel a szolgálati időn kívül is megvalósult. A jogerős ítélet azért is jogszabálysértő, mert vonulási kötelezettségétől nem lehet eltekinteni, ez olyan állandó készenléti helyzetet jelent, amelyben a bekövetkező feladat végrehajtására azonnali, felkészülési idő nélkül való beavatkozást kell biztosítani.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a keresetében 1996. szeptember 1-jétől a ... osztályvezetői beosztásban töltött szolgálati idejének 1,2-szeres szorzóval történő számítását kérte.

A Hszt. 2006. január 1-jéig hatályos 329. § (1) bekezdés c) pontja szerint a 326. § (1) bekezdésében meghatározott szempontból a szolgálati viszonyban eltöltött időt 1,2-szeresen kell számítani a rendszeres csapatkiképzést folytató szervezetek állományának, a harcálláspontokon, a föld felszín alatt szolgálatot teljesítőknek, a büntetés-végrehajtási-szervezeteknél a fogvatartottakkal közvetlenül folyamatosan foglalkozó állomány tagjainak, valamint a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban szolgálatot teljesítőknek. A Hszt. ezen rendelkezése a 2005. évi CLXXIX. törvény 18. §-a alapján 2006. január 1-jétől úgy módosult,

hogy 1,2-szeresen a föld felszín alatt szolgálatot teljesítőknél, a fogvatartottakkal közvetlenül folyamatosan foglalkozó állomány tagjának, valamint a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladatokat ellátó állománynak szolgálati viszonyban eltöltött idejét kell számítani.

A kedvezményes idő számításának jogalapját tehát a Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontjának utolsó fordulata szerint 2006. január 1-jét megelőzően „a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban történő szolgálatteljesítés”, míg 2006. január 1-jét követően „a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladat ellátása” teremtette meg.

A fokozott veszéllyel járó beosztások tekintetében további értelmezést az R. 22. §, továbbá 23. § (2) bekezdése tartalmazott, amelynek alapján azt kellett vizsgálni, hogy a felperes egészségkárosító kockázatok között végzett szolgálatteljesítése a napi szolgálatteljesítési idő több, mint 50 %-át meghaladja-e.

Nem volt vitatott a perben, hogy a felperes ... Osztály osztályvezetőjeként teljesített szolgálatot a perbeli időszakban. Beosztása alapján az 1/2003.(I.9.) BM rendelet 16.2. és 17.1. pontjai alapján vonulási kötelezettsége kizárólag a II. vagy III. riasztási fokozat esetén volt. A perben becsatolt iratokból megállapíthatóan az alperesnél a riasztások túlnyomó része I. fokozatú volt, amelyhez a felperesnek beosztása alapján vonulási kötelezettsége nem volt. Azon állítása, mely szerint a I. fokozatú riasztások esetén is megjelent, a perben nem nyert igazolást. Mivel a felperes perbeli állítását nem sikerült bizonyítani, ezért a keresete a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet helytálló megállapítása szerint megalapozatlan volt.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra a körülményre is, hogy szolgálati idejének kedvezményes számítását a készenléti pótlék folyósítása önmagában megalapozta. Az R. - 2006. január 6-tól hatályos - 25.§ (5) bekezdése az R. 41.§-ban szabályozott készenléti pótlékot nem sorolja fel a Hszt. 329.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti kedvezményes szolgálati idő számítása szempontjából figyelembe vehető juttatásnak. Ezért a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes beosztás szerinti szolgálatteljesítése milyen jellegű feladatokat foglal magában.

A felperes esetében az R. 1. számú melléklet 5. pontjában foglalt pszichikai ártalom kizárólag a vonulási kötelezettség esetében állt fenn, ez azonban a jogszabály alapján csak a II. és III. riasztási fokozat esetében volt kötelező, amely a felperes szolgálatteljesítési idejének 50 %-át igazoltan nem érte el.

A felperes igényéről a perbeli időszakban hatályos jogszabályok alapján kellett dönten. A hivatkozott Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontjának megfogalmazásai, továbbá az R. 22. §., 25. §-ban foglalt előírások nem adtak alapot a felperes igényének megalapozottságára, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében perköltséget nem igényelt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A Kúria a pervesztes felperest a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezte, amelynek mértékéről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja, továbbá az 50. § (1) bekezdése szerint állapította meg.

Budapest, 2012. szeptember 26.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő